

Na slovíčko, pán starosta

Pán starosta, pred niekoľkými týždňami sme oslávili začiatok nového kalendárneho roka a vydávame aj prvé číslo Lábškových novín. Čo očakávate od tohto roku a aké problémy vás hneď na začiatku prekvapili?

Od začiatku nového roka pracujeme na projektoch, ktoré spravia našu obec lepším miestom na bývanie – ako napríklad prístavba škôlky, ktorá je už skoro hotová, a prístavba školy, ktorá sa už čoskoro rozbehne. Snažíme sa tiež riešiť otázku kanalizácie. V súčasnosti prebieha výber dodávateľa projektovej dokumentácie, pretože pôvodná dokumentácia nevyhovuje súčasným technickým normám. Ale to nie je všetko, máme pred sebou veľa ďalších dobrých vecí. Síce nás čaká veľa práce a mnohé výzvy, no teším sa na to.

Hladinu verejnej mienky však aktuálne rozbúrila informácia o plánovanej strelnici.

Viem, že téma strelnice vzbudila veľa emócií. Zo svojej pozície však nebudem hovoriť len to, čo je populárne, bez ohľadu na realitu. Ako obec musíme postupovať v súlade so zákonom, pričom mu-

síme zohľadniť aj možné budúce scenáre, ktoré by mohli vyplývať z našich rozhodnutí.

Informovali sme o tomto zámer s predstihom, aj keď zo strany investora nebolo ešte nič oficiálne podané. Konali sme aj proaktívne a v súčasnosti máme stanovisko, že takýto zámer investora nie je v súlade s aktuálnym územným plánom. Rozumiem, že niektorých mohli informácie, ktoré kolovali medzi ľuďmi, vystrašiť. Verím však, že po poslednom zastu-

pitelstve je každému jasné, že nepodporím žiadne projekty, ktoré by mali negatívne ovplyvniť bývanie v našej obci. Chcem všetkých ubezpečiť, že mojou prioritou je obec zveľaďovať a tiež zlepšovať kvalitu nášho prostredia, v ktorom spoločne žijeme.

Aký je postup, keď nejaký investor má záujem v obci čosi robiť?

Keď má niekto záujem investovať do našej obce, je tu jasný po-

Pokračovanie na 2. strane

Milí spoluobčania, sestry a bratia,

za posledné roky sa naša farnosť požeňnane rozrastá. Ako duchovný správca požívam aj nových občanov do nášho farského spoločenstva. Pôstne obdobie s výzvou „Hľa teraz je milostivý čas, teraz je čas spásy“ dáva príležitosť aj na nový život s Bohom. Brány Božieho prístytku sú otvorené, nebo je otvorené. Ježiš vás očakáva.

Lukáš Šlosár,
duchovný správca farnosti

Peniaze, peníze a peňeži

O rozpočte panuje všeobecná mienka, že je to dôležitý dokument. Avšak keď si pozrieme samotný materiál, ktorý schválilo zastupiteľstvo, veľkú chuť na čítanie 25 strán zaplnených číslami nemáme. Akosi sa nám vkrádajú do mysle slová: „Z tých čísel sa nenajeme!“ Rozpočet obce je naozaj dôležitý zákon, ktorým sa musí obec riadiť, a preto si vyžaduje skutočnú pozornosť. Môže porozumieť číslam a tabuľkám zrozumiteľne aj obyčajný človek? Veď nie sme všetci ekonómovia ani účtovníci. Preto sme sa pokúsili v tomto článku požiadať zástupcu starostu Mgr. Michala Palátu, aby nám skúsil jednoducho odpovedať na naše otázky. Sme presvedčení, že o tejto téme možno hovoriť otvorene, jednoducho a zrozumiteľne pre všetkých. Veď peniaze obce sú naše spoločné peniaze a máme nielen právo, ale aj povinnosť rozhodovať o spôsobe ich použitia.

Pozrime sa najskôr na príjmovú časť. Najväčšiu časť z bežných príjmov obce tvoria podielové dane. Vieme jednoducho vysvetliť ako to funguje?

Podielové dane sú príjmy, ktoré štát vyberie na dani z príjmu fyzických osôb. Z tejto sumy potom štát rozdelí približne 30 % samosprávnym krajom a zvyšných 70 % mestám a obciam. Kľúč, podľa ktorého sa tieto dane rozdeľujú jednotlivým obciam, je pomerne

Pokračovanie na 2. strane

Peniaze, peníze a peňeži

Dokončenie z 1. strany

komplikovaný, ale záleží hlavne na tom, koľko ľudí v nich žije s trvalým pobytom. Alebo inak, každý pracujúci obyvateľ s trvalým pobytom v našej obci prispieva každý mesiac do obecného rozpočtu sumou približne 70 €.

Podľa aktuálnej prognózy Ministerstva financií by obec mala v roku 2024 dostať z podielových daní takmer 900 000 €. K tomu sa ešte pripočíta asi 85 000 € z dane z príjmu právnických osôb, čo sú podnikatelia, ktorí majú sídlo v našej obci.

Príjmy, ktoré priamo určuje obec (miestne dane a poplatky), boli tento rok občanom dosť podstatne zvýšené. Ktoré dane a poplatky sa zvyšovali najviac?

Zvýšenie miestnych daní a poplatkov sa najvýraznejšie týka dane z nehnuteľnosti a poplatku za komunálny odpad. Daň z nehnuteľnosti bola zvýšená v priemere o 80 %, čo môže na prvý pohľad pôsobiť alarmujúco. Avšak v porovnaní ostatnými daňami je daň z nehnuteľnosti relatívne nízka, v absolútnych číslach predstavuje toto zvýšenie pre väčšinu domácností len desiatky eur ročne. Navyše obec poskytuje možnosť získať zníženie dane o 50 % osobám starším ako 65 rokov, osobám, v hmotnej núdzi a osobám s ťažkým zdravotným postihnutím.

Poplatok za komunálny odpad sa zvýšil primárne kvôli nárastu nákladov na jeho spracovanie, ktoré si účtuje spoločnosť FCC Slo-

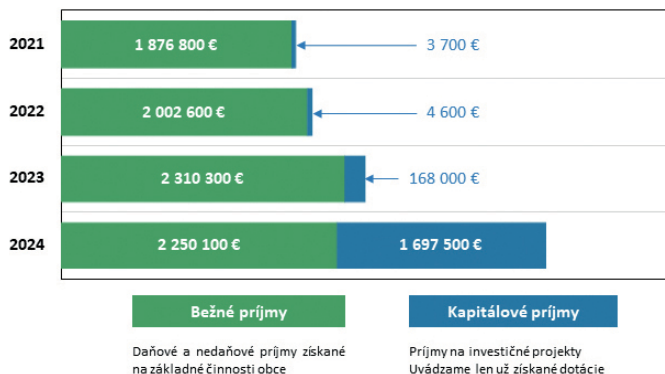
vensko. Dôležité je zdôrazniť, že obec nemôže vyberať vyššie poplatky, ako sú náklady spojené so zberom a likvidáciou odpadov.

Tieto rozhodnutia neboli jednoduché, avšak veríme, že vytvárajú pevný základ pre stabilné financovanie obce, jej rozvoj a realizáciu projektov, ktoré naša obec potrebuje. Zároveň našim cieľom bolo nastaviť financovanie obce tak, aby ďalšie zvyšovanie daní v najbližších rokoch nebolo potrebné.

Predpokladaný príjem z dane z nehnuteľnosti je pre obec vyšší o 80 000 €. Bolo potrebné také podstatné navýšenie?

Vzhľadom na narastajúce finančné výzvy, s ktorými sa stretávajú samosprávy po celom Slovensku, bolo navýšenie dane z nehnuteľnosti nevyhnutné. Tento krok odráža širšiu situáciu, v ktorej obce čelia skokovým zvýšením cien energií, prevádzkou materských škôl a tiež neistote spôso-

Príjmy obce Láb (2021 – 2024)

bennej zmenami v štátnej politike.

V našom prípade len výdavky na energie stúpili medzi rokmi 2022 a 2023 o takmer 100 000 €, čo prekračuje zvýšenie príjmov z dane z nehnuteľnosti.

V rozpočte na rok 2023 sú nad rámec plánu príjmy vo výške 36 000 € z dotácií. Ako sa ich podarilo získať a na čo sa využili?

Ide o dotácie, ktoré sa nám podarilo získať tým, že sme vypracovali projekty, zapojili sa do výziev

a boli sme úspešní. Takto sme pre obec získali dodatočné financie a vďaka nim sa nám podarilo v obci zrealizovať viaceré potrebné rekonštrukcie. Vymenujem aspoň niektoré:

Rekonštrukcia prečerpávacej stanice pre ČOV (dotácia od Nadácie EPH/Nafta): Výhody tejto rekonštrukcie sa prejavujú hlavne z dlhodobého hľadiska. Nielen výrazne nižšími nákladmi na údržbu, ale predovšetkým prínosom pre životné prostredie.

Vďaka finančným prostriedkom z Úradu vlády sme mohli zrekonštruovať a zlepšiť podmienky v Dome smútku, čo poskytuje dôstojnejšie prostredie pre občanov počas ťažkých chvíľ.

Dotácia získaná od Bratislavského samosprávneho kraja nám poskytla prostriedky na výmenu starých autobusových zastávok, ktoré boli už vo veľmi zlom stave. V pláne máme ešte ďalšie zlepšenia okolia týchto zastávok, pričom berieme do úvahy aj návrhy a požiadavky od občanov. Medzi tieto plánované vylepšenia patrí aj inštalácia bočnic proti vetru.

Projekty realizované z dotácií (2023 – 2024)

Projekt	Obec	Dotácia
Prečerpávacia stanica pred ČOV	2 200 €	13 000 €
Dom smútku	0 €	8 200 €
Autobusové zastávky	7 300 €	15 000 €
Migračné výzvy	0 €	36 400 €
Prístavba MŠ	33 800 €*	271 200 €
Prístavba ZŠ	35 000 €*	1 528 200 €
SPOLU	78 300 €	1 872 000 €

*) predpoklad

Na slovíčko, pán starosta

Dokončenie z 1. strany

stup. Najprv sa stretieme, aby sme pochopili ich plány, a potom sa tieto informácie predstavia poslancom a verejnosti.

Všetko posudzujeme s ohľadom na to, ako to ovplyvní našu obec, a rozhodujeme sa spoločne. Ak sú potrebné zmeny napríklad v územnom pláne, občania majú príležitosť vyjadriť svoje názory. Otvorenie územného plánu nie je jednoduchá záležitosť, trvá niekoľko mesiacov a musia sa k nemu vyjadriť aj všetky dotknuté inštitúcie, vrátane ochrany prírody.

Zmenu územného plánu musí v konečnom dôsledku schváliť obecné zastupiteľstvo. Až násled-

ne sa prejde do fázy stavebného a územného konania. To sú zasa ďalšie procesy, do ktorých je možné vstúpiť a ľudia majú možnosť dávať svoje pripomienky.

Každý investor má istú predstavu, s ktorou najprv oboznámuje starostu a poslancov. Bolo by vhodné, keby toto oboznámenie s investičným projektom bolo prezentované aj verejne. Plánuje sa niečo také?

Samozrejme. V tomto, aj v každom ďalšom prípade chceme, aby boli ľudia informovaní a zapojení do diskusie. Ihneď ako investor predloží oficiálne podklady k tomuto projektu, všetky budú zverejnené.

Obyvatelia si vo svojich poštových schránkach našli list, ktorý bol podpísaný iba ako „Vaši susedia“, uvádzal informácie o zámere investora a pozýval na obecné zastupiteľstvo, na ktorom sa ľudia mali dozvedieť viac informácií. Pod listom nebol podpísaný nikto svojim menom, čo nám neumožnilo zistiť, s kým sa vlastne rozprávame. Aký význam má pre vás občianska iniciatíva v procese smerovania obce a ako vnímate potrebu otvorenej komunikácie a osobnej zodpovednosti v rámci tejto spolupráce?

Verím, že keď sa budeme rozprávať a počúvať jeden druhého,

budeme lepšie prekonávať aj takéto výzvy a vytvárať lepšiu budúcnosť pre našu obec. Je dôležité, aby sa každý, kto má názor alebo informácie, ktoré môžu prispieť k rozvoju obce, zapojil do diania. Vážim si občiansku iniciatívu a aktívne zapojenie, no zároveň si myslím, že otvorenosť a vzájomná dôvera by mali ísť ruka v ruku s touto spoluprácou. Anonymita môže byť niekedy prekážkou skutočnej komunikácie. Preto požívam všetkých, aby v budúcnosti prišli osobne, vyjadrili svoje názory a prispeli k tomu, aby bola naša obec miestom, kde sa nám všetkým dobre žije. Len spolu môžeme dosiahnuť veľké veci.

Marián Keckés

Teraz prejdime k výdavkovej časti. Každého obyvateľa Lábu zaujíma ako a čo sa bude platiť z rozpočtu. Na rok 2024 sa plánuje vysoká čiastka na investície vo výške 2,2 mil. €. Čo sa z toho v obci urobí a je reálne, aby ich obec aj získala?

Najväčšiu časť z plánovaných investícií na rok 2024 tvoria dotácie, ktoré boli úspešne získané z Plánu obnovy, konkrétne z výziev Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR. Tieto zdroje sú určené na prístavbu materskej školy (270 000 €) a rozšírenie základnej školy (1,5 milióna €), čo sú kľúčové projekty pre zlepšenie vzdelávacieho prostredia a infraštruktúry v našej obci.

Prístavba materskej školy sa pomaly dokončuje a podľa plánov by už od septembra mala poskytnúť priestor pre prvých škôlkarov.

Rozšírenie základnej školy, ktoré sa začne realizovať v najbližších mesiacoch, prinesie šesť nových tried a modernú jedáleň s kuchyňou, čo poskytne našim školákovi lepšie vzdelávacie prostredie a pohodlie. Po dlhých rokoch už nebudú musieť na obed prechádzať peši cez polovicu obce do súčasnej jedálne.

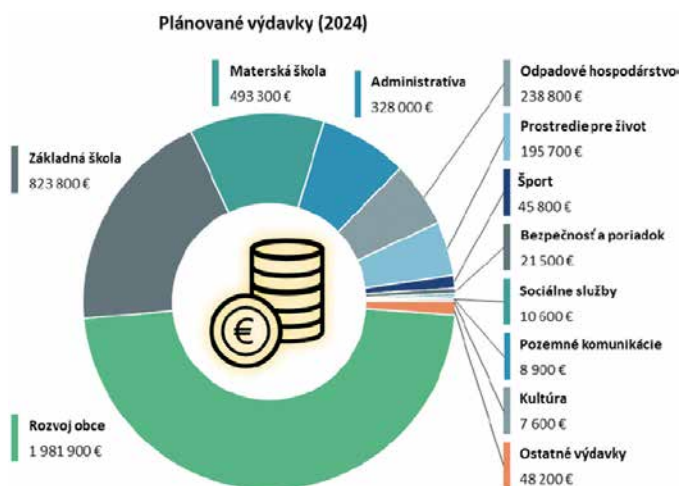
Chodníky v obci sú dlhodobou problematickou témou. V tomto roku je naplánovaných skoro 80 000 € na ich rekonštrukciu a výstavbu. Ktoré časti Lábu sa môžu tešiť, že sa im ulahčí pohyb s deťmi a kočkami po opravených nových chodníkoch?

V tomto roku sme naplánovali aj rekonštrukciu chodníkov, aby sme riešili dlhodobú problematickú situáciu a zlepšili prístupnosť a bezpečnosť pre všetkých obyvateľov, najmä pre rodiny s deťmi a kočkami. Plány zahŕňajú komplexnú rekonštrukciu úsekov chodníka na Hlavnej ulici, kde je rekonštrukcia najviac potrebná.

Obec každý rok prideliť z vlastných zdrojov dotácie viacerým organizáciám, ktoré pôsobia v Lábe. Ktoré organizácie budú podporené tento rok?

Obec každoročne podporuje miestne organizácie, ktorých činnosti sú vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja obce. Tento rok sme sa rozhodli poskytnúť finančnú podporu všetkým organizáciám, ktoré si o ňu požiadali:

OŠK Láb dostane dotáciu 18 000 €. Tieto prostriedky môžu použiť na zabezpečenie činnosti klubu, rozvoj seniorského a najmä

mládežníckeho futbalu, ktorý má v našej obci dlhú tradíciu. Jednota dôchodcov, ktorá má vyše 120 členov, bude podporená sumou 2 000 €. Obvodná organizácia Slovenského rybárskeho zväzu dostane tiež 2 000 € na podporu športového rybolovu a najmä ochranu rýb a vodných plôch Pieskovňa a Osmička. Move & Think – združenie zamerané na rozvoj pohybových schopností predovšetkým pre deti do 11 rokov podporíme sumou 1500 €.

Sú to sumy, s ktorými asi žiadna organizácia nebude úplne spokojná, ale dúfame, že im pomôžu v ich činnostiach. Okrem dotácií si všetky organizácie zaslúžia aj naše poďakovanie a uznanie za ich prínos pre našu obec.

Okrem Jednoty dôchodcov sú to všetky organizácie, ktoré sa venujú športu. Podporujeme v obci okrem športu aj kultúru?

Pre tento rok sme na podporu kultúrnych aktivít a projektov vyčlenili sumu 7600 €. Hoci uznávame, že kultúra by si zaslúžila ešte väčšiu finančnú podporu, je dôležité poznamenať, že oproti predchádzajúcim rokom sme dosiahli predsa len pokrok – podarilo sa nám financie určené na kultúru zvýšiť o viac ako 2 500 €.

Do budúcnosti budeme usilovať o ešte väčšiu podporu kultúry v našej obci. Budeme sa snažiť vytvoriť bohatší kultúrny život pre všetkých obyvateľov – zaradením aj nových kultúrnych akcií. Minulý rok sa nám podarilo zorganizovať prvý ročník Lábskeho junáka, tento rok plánujeme napríklad v lete mini hudobný festival pre mladých alebo vianočný koncert. Veríme, že aj tieto kroky prispejú k rozvoju kultúry a obohatia spoločenský život v našej obci.

Sociálne služby nemajú nikdy dostatok zdrojov, to každý vie. V rozpočte sa však našlo 5000 € pre našich dôchodcov, aby sa mohol vybudovať bezbariérový vstup do klubu dôchodcov. Počítate sa ešte s nejakými inými službami v sociálnej oblasti?

V našom rozpočte je pre sociálne služby vyčlenená samostatná kapitola, v rámci ktorej plánujeme zrekonštruovať bezbariérový prístup nielen do klubu dôchodcov, ale aj na poštu a do lekárne. Reagujeme tým na požiadavky ľudí, keďže súčasný prístup neumožňuje, aby sa ľudia, ktorí to potrebujú, dokázali po ňom pohybovať samostatne. Okrem toho je financované hlavne stravovanie dôchodcov a monitorovacie náramkové hodinky určené najmä pre ľudí vo vysokom veku, ktoré pomáhajú monitorovať zdravotný stav týchto ľudí v domácom prostredí.

Uvedomujeme si, že sociálne služby sú oblasťou, kde je vždy priestor na zlepšenie a rozširovanie podpory. Preto chceme vyjadriť našu vďaku organizáciám ako Jednota dôchodcov a Slovenský Červený kríž, ktoré v obci vykonávajú významnú prácu nielen v sociálnej sfére. Ich aktivity môžu byť veľkou inšpiráciou pri hľadaní ďalších možností ako podporiť a zlepšiť život občanov našej obce.

Výdavky na administratívu obce, čiže najmä energie, platy zamestnancov a starostu nám vzrástli z približne 270 000 € v roku 2023 na 324 000 € v tomto roku. Ako sa to prejaví?

Počet zamestnancov na obecnom úrade zostáva približne rovnaký, ako tomu bolo aj v predchádzajúcich rokoch. Došlo však k posilneniu v niektorých konkrétnych oblastiach. Posilnenie

bolo potrebné napríklad na oddelení miestnych daní a poplatkov s cieľom riešiť vysoké nedoplatky z minulých rokov.

Zvýšenie plátov našich zamestnancov odráža všeobecné zvýšenie tabuľkových miezd v štátnej správe. Okrem toho od decembra 2023 pracuje na tretinový úväzok nová hlavná kontrolórka Ing. Dana Jurenková, PhD. Jej príchod a plat sú v súlade so zákonom a predstavujú dôležitý krok k zvýšeniu transparentnosti a efektívnosti finančného riadenia obce.

Je dôležité zdôrazniť, že aj napriek tomuto nárastu výdavkov na administratívu, naše výdavky po prepočítaní na jedného obyvateľa zostávajú medzi najnižšími v porovnaní s okolitými obcami. Snažia sa poskytovať občanom kvalitné služby pri súčasnom udržiavaní finančnej zodpovednosti.

Môžeme zhodnotiť, že rozpočet bol plánovaný na tento aj minulý rok ako vyrovnaný, čo sa aj podarilo nielen dodržať, ale skončili sme s prebytkom vyše 100 000 €. Na čo budú finančné prostriedky využívané?

Prebytok bude v skutočnosti takmer 200 000 €. Tieto financie budú presunuté do rezervného fondu, v ktorom k 31.12.2023 bude vyše 350 000 €. Tieto čísla budú ešte upresnené neskôr, keď bude zverejnený záverečný účet obce za rok 2023.

Rezervný fond je základným pilierom zodpovedného finančného riadenia a je nevyhnutný na udržanie finančnej stability a schopnosti obce plánovať investičné projekty (ako sú aktuálne prístavba MŠ a ŽS) a efektívne reagovať aj na nepredvídateľné situácie v prípade väčších porúch, prírodných katastrof a podobne.

...

Záverom, ako redaktor, by som rád vyjadril uznanie zamestnancom obecného úradu za ich prácu na príprave podrobného tabuľkového rozpočtu, ktorý prekračuje zákonom stanovené požiadavky a je verejne dostupný každému. Takáto transparentnosť nie je v každej obci samozrejmosťou. Verím, že aj tento príspevok podnieti občanov, aby svojimi podnetmi pomáhali urobiť našu obec krajšou a príjemnejšou na bývanie.

RNDr. Marián Kečkéš
a Ing. Michal Kečkéš

Hasiči zasahovali

Dňa 12. septembra 2023 bola naša jednotka vyslaná Krajským

100x30 metrov. Spolu z troma vozidlami z útvaru z Malaciek,

dení. Šachtu sme odčerpávali až do príchodu správcu vodovodnej siete v tejto oblasti.

Dňa 20. októbra 2023 nás po celodennom silnom vetre, ob-

čania upozornili na nebezpečne nahnutý strom na Vršku. Osádka 1+3, vozidlo Iveco, motorová píla a za 20 minút bolo po nebezpečenstve.

9. novembra 2023 krátko po polnoci bol nahlásený požiar rodinného domu na Topoľovej ulici. Po príchode na miesto bolo zistené, že horí strecha. Osem našich hasičov, dve naše vozidlá a ďalšie tri autá z útvaru z Malaciek bojovali s požiarom viac ako dve hodiny. Zásah komplikovalo silné zadymenie, a preto bolo nutné použiť autonómne dýchacie prístroje.

Posledným výjazdom v roku 2023 bol deň pred Vianocami – 23. decembra – spadnutý strom na ceste Láb v smere na Jakubov. Osádka 1+1, vozidlo Iveco a motorová píla si so stromom hravo poradila.

Peter Kovár,
veliteľ DHZ Láb

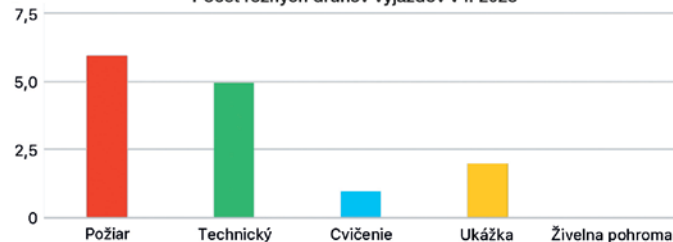

operačným strediskom (KOS) na pomoc, pri požiari vo vojenských lesoch, za diaľnicou pri Kamenom Mlyne. Osádka 1+3, vozidlo T-815, rozloha požiaru bola

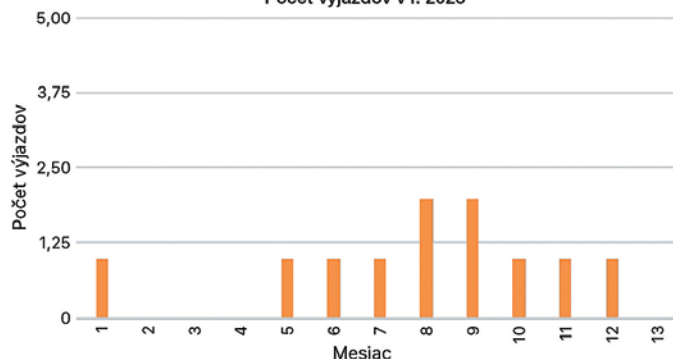
sme požiar zvládli za dve hodiny. 17. septembra 2023 ráno nás KOS vyslalo na Topoľovú ulicu kde bola zatopená vodovodná šachta z dôvodu poruchy na ve-

Druh a dĺžka výjazdu			
V.Č.1	Tech. zásah	Láb smer Jakubov, strom	1,03
V.Č.2	Požiar	Láb, poľnohospodársky stroj	1,45
V.Č.3	Požiar	Rovinka, výrobná hala	5,20
V.Č.4	Požiar	Zohor smer Stupava, sad	5,25
V.Č.5	Požiar	Chatová oblasť Vampil	4,45
V.Č.6	Tech. zásah	Úhyn rýb Axi	3,45
V.Č.7	Požiar	Plavecký Štvrtok, Lom Pieskovňa	1,35
V.Č.8	Tech. zásah	Láb, Topoľová, vodovodná šachta	0,45
V.Č.9	Tech. zásah	Láb-Vršok, strom	0,25
V.Č.10	Požiar	Láb, Topoľová, požiar rod. domu	1,45
V.Č.11	Tech. zásah	Láb smer Jakubov, strom	0,35

Počet rôznych druhov výjazdov v r. 2023

Počet výjazdov v r. 2023

Harmonogram kultúrno-spoločenských a športových podujatí v obci na rok 2024

Prvým podujatím v tomto roku bolo darovanie krvi, ktoré 29. januára uskutočnil Slovenský Červený kríž Láb v priestoroch Pošto Láb.

Na február tradične pripadá fašiangová zábava a sprievod masiek a maškár. Tento rok sa nepodarilo dohodnúť žiadny priestor v obci, pretože obec nedisponuje kultúrnym domom. Jediným fašiangovým podujatím v obci bolo fašiangové stretnutie členov Jednoty dôchodcov Slovenska.

Na mesiac marec je naplánované podujatie Marec – mesiac knihy, ktorého najdôležitejšími účastníkmi sú deti z materskej a základnej školy a členovia Jednoty dôchodcov Slovenska. Podujatia sa uskutočnia v priestoroch materskej a základnej školy.

Dalším marcovým podujatím je Deň učiteľov. Koncom mesiaca sa bude konať predveľkonočná brigáda v kostole, kam srdečne pozývajú členovia Jednoty dôchodcov Slovenska každého, kto je ochotný pomôcť s upratova-

ním a čistením nášho svätostánku.

V apríli, pri príležitosti Dňa Zeme, sa bude konať brigáda, ktorej cieľom bude vyčistiť obec a jej okolie od odpadu. V posledný aprílový deň, v utorok 30. 4., sa v parku pri obecnom úrade, bude stavať mája aj za účasti Folklórneho súboru Lábjan.

Deň matiek, ktorý pripadá na 12. mája, oslávim v parku pri obecnom úrade a/alebo v telocvični základnej školy.

Dátum oslavy Medzinárodného dňa detí sa stanoví po dohode s materskou a základnou školou, rovnako aj miesto konania. Další ročník podujatia s názvom Krojovaný deň sa uskutoční v sobotu 8. júna aj za účasti lábskych hasičov, poľovníkov, rybárov a ďalších záujmových skupín. Dalším z júnových podujatí, ktoré sa uskutočnia na futbalovom ihrisku, je okresná súťaž v petangu. A rovnako sa na futbalovom ihrisku koncom júna uskutoční kultúrno-športové podujatie Víťanie leta.

V mesiaci júl sa na futbalovom ihrisku plánuje zrealizovať mini festival rapovej hudby.

V pondelok 2. septembra, starosta slávnostne privíta všetky školopovinné deti v materskej a základnej škole a odštartuje tak ďalší školský rok.

V sobotu 14. septembra sa plánuje druhá tohtoročná brigáda v kostole pri príležitosti sviatku Sedembolestnej Panny Márie, na ktorú je srdečne pozvaný každý ochotný dobrovoľník. Ako ďalšie zo septembrových podujatí je plánovaný druhý ročník Lábskeho junáka a okresná súťaž vo varení guláša.

V októbri, v rámci Lábskych hodov, pripravuje kultúrna komisia tradičné Lábske hody a rovnako sa aj podujme na spoluorganizáciu Vendelínkových hodov. Koncom mesiaca je naplánované podujatie Mesiac úcty k starším – posedenie pre dôchodcov.

Posledná tohtoročná brigáda v kostole je naplánovaná pred sviatkom Všetkých svätých. Na výročie ukončenia prvej svetovej vojny, v pondelok 11. novembra, v Deň vojnových veteránov, sa uskutoční slávnostné kladenie červených makov pri Pomníku padlých za účasti Dobrovoľného hasičského zboru a ďalších záujmových skupín.

V sobotu 7. decembra navštíví našu obec Svätý Mikuláš. V ďalších decembrových dňoch sa plánuje vianočný koncert v kostole.

Komentár redakcie k harmonogramu kultúrnych podujatí

Pri organizácii akéhokoľvek podujatia, ktoré je určené pre obyvateľov obce a prípadne pre akýchkoľvek návštevníkov, je nevyhnutné si uvedomiť, že tieto nie sú primárne určené ako povinnosť pre obecné zastupiteľstvo – organizácia a pomoc s ich realizáciou je otvorená pre kohokoľvek, kto má chuť a nápad tak urobiť. Úlohou obce je takého občana podporiť a umožniť, aby sa mohlo dané podujatie čo najjednoduchšie a najlepšie zorganizovať.

Rovnako treba pristupovať aj k jednotlivým dátumom podu-

jatí. Uvedený harmonogram je orientačný a čím bližšie budeme k danému obdobiu plánovaného podujatia, tým jasnejšie sa bude rysovať konkrétny termín.

Pri podujatiach neuvádzame ich organizátora, resp. poslanca OcZ či inú osobu, ktorá prevezme záštitu nad podujatím. Je to z dôvodu, že organizácia niektorých podujatí je obzvlášť náročná na personálne kapacity, t.j. vyžaduje si zapojenie väčšieho počtu ľudí a nie je vhodné uvádzať len jedného zodpovedného za podujatie.

A napokon, zoznam uvedených akcií a podujatí nie je konečný. V obci pôsobi napr. hasičský zbor, miestny spolok Slovenského Červeného kríža, poľovníci či rybári, ktorí majú tiež svoje podujatia, ktoré dotvoria pestrú ponuku kultúrnych, spoločenských či športových aktivít našej obce.

Jaroslava Dollerová

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce v r. 2023

- prihlásených k trvalému pobytu v obci 56
- odhlásených z trvalého pobytu v obci 44
- narodených 19
- zomrelých 10

Rok	Obyvatelia obce k 31. 12.	Skolaudované domy*
2011	1461	23
2012	1508	20
2013	1545	20
2014	1584	16
2015	1612	15
2016	1722	69
2017	1790	43
2018	1891	17
2019	1977	34
2020	2024	18
2021	2091	29
2022	2124	26
2023	2145	11

* jeden dom môže mať 1 až 3 byty

Milí spoluobčania,

dovoľte mi, aby som vám na úvod, v mene nášho Miestneho spolku SČK v Lábe, popriala všetko dobré v roku 2024. Hlavné dobré a pevné zdravie je nosným pilierom spokojného života. Pre mnohých je samozrejmosťou, ale pre veľa ľudí zbožným želaním.

Preto aj tento rok v spolupráci s Národnou transfúznou službou pokračujeme v organizovaní mobilných odberov krvi v našej obci.

Určite mnohí z vás postrehli, že sa už jeden mobilný odber v januári tohto roku konal. Darovať krv prišlo 31 darcov, čo je na toto chrípkové obdobie veľmi pekné číslo. Čo nás ale teší najviac je, že darovanie krvi oslovuje stále viac mladých ľudí a veríme, že niektorých z nich osloví aj dobrovoľnícka činnosť v Červenom kríži.

Mobilné odbery krvi budú aj naďalej v spoločenskej sále POSPO, s. r. o., a ďalšie termíny MOK na tento rok sú 28. jún a 8. november 2024.

Rada by som poďakovala všetkým našim darcom a celému nášmu tímu za ochotu a pomoc pri organizovaní tohto, asi najhumánnejšieho aktu ľudskej spolupatričnosti.

Tešíme sa na vás a ďakujeme za vašu podporu.

Nataša Farmerová
predsedkyňa MsSČK v Lábe

Od jesene do nového roka

V septembri sa okrem vstupu do nového školského roka 2023/2024 udiel aj ďalší významný krok. Začali sme s prístavbou materskej školy, aby sme rozšírili kapacitu a čo najviac detí v našej obci malo dostupné kvalitné a komfortné prostredie na vzdelávanie.

Zavítalo k nám bábkové Divadlo Slniečko, ktoré prišlo potešiť všetky deti s predstavením Malí huncúti.

S Motýlikmi a Včielkami sme v rámci vzdelávacej aktivity navštívili GAMA pekárňu v Plaveckom Štvrtku, kde sa deti oboznámili s pracovnou náplňou profesie pekárov. Keďže k jeseni neodmysliteľne patrí šantenie vo vetre, aj tento rok sme si dopriali pestrofarebnú Šarkaniádu.

V októbri sa deti z predškolských tried vybrali za svojimi kamarátmi do Základnej školy v Lábe. Na mieste ich čakal starostlivo pripravený program. V jednotlivých úlohách si overili nielen bystré hlávky, ale aj svoju kondíciu. Na oplátku sme novopečeným prváčikom priniesli vlastnoručne vyrobené záložky. Dakujeme touto cestou pani riaditeľke i pani učiteľkám, že nám venovali svoj čas.

Už tradične sa v rámci tematického týždňa tešíme v škôlke Jesennej tržnici a Tekvičkovu. Naše triedy i areál v tomto období hýria zdravými chuťami i kreatívnymi výtvarmi z tekvičiek. Sezónnou výzdobou sme sa boli so staršími deťmi pokochať aj v POSPO Láb, kde sme sa vďaka pani Hasičkovej a pani Kimličkovej dozvedeli zaujímavé informácie z oblasti poľnohospo-

dárskych plodín. Radi sa tam každým rokom vraciame.

V októbri sme sa opäť zabavili divadelným predstavením, tentokrát O psíkovi, ktorý nakupoval.

V tomto období sa zároveň naše detičky svedomito pripravovali na triedne besiedky pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Svojich starkých koncom mesiaca potešili bohatým kultúrnym pásmom a vnímali, aké dôležité miesto v ich srdciach starí rodičia zastávajú.

Prostredníctvom Noemkinho divadla, ktoré nám prišlo zahrať krásny príbeh v novembri sa deti učili k úcte, láske k prírode, ale aj k empatii a rešpektovaniu ľudských vlastností. Divadielko bolo o to vzácnejšie, že nieslo v sebe posolstvo inklúzie.

Rôznorodosť a pestrofarebný svet detí sme pod záštitou Dňa materských škôl na Slovensku oslávili aj my. Od roku 2015 si 4. novembra pripomíname významný medzník v dejinách školskej pedagogiky. V tento deň, v roku 1829 vznikla prvá detská opatrovňa na území Slovenska – v Banskej Bystrici, ktorú založila grófka Mária Terézia Brunswická. Tento deň sme podporili symbolickým balónovým pochodom.

Myslieť treba i na prírodu a zvieratká. A tak sme začiatkom

mesiaca u nás, v rámci Lesnej pedagogiky, privítali pracovníkov zo Štátnych lesov SR z Lesnej správy Rohožník, ktorí nám v spolupráci s PZ Malina Láb prišli porozprávať o tajomstvách lesa a lesnej zveri. Dakujeme pánovi Osuskému za spoluprácu pri organizácii tohto prínosného stretnutia i kolegom lesníkom za propagáciu a sprostredkovanie zaujímavých informácií zo života lesných zvierat ako aj náplni práce lesníkov.

Lego výlet do škôlky je už tiež našou obľúbenou konštruktérskou aktivitou pod vedením lektorky, pani Kozárovej. Okrem zábavy stavebnica Lego rozvíja jemnú motoriku, matematické zručnosti, pozornosť, koncentráciu a v tomto prípade aj tímovú prácu.

Koncom mesiaca sme sa zase na výlet vybrali my. Navštívili sme Bratislavské bábkové divadlo, kde sme boli súčasťou skvelej atmosféry interaktívneho predstavenia Vincent a víchrice. Deti sa ocitli priamo na javisku, kde si spolu s protagonistami zahrali i zatancovali.

S novembrom sme sa rozlúčili Lampiónovým sprievodom v spolupráci so Základnou školou Láb.

December sme nemohli privítať inak ako zdobením vianočného stromčeka v každej triede. Ide azda o najobľúbenejšiu časť sviatočných príprav. K čarovnej atmosfére prispela aj bohatá snehová nádielka. A tak nečudo, že sa k nám pohodlne dostal aj sám Mikuláš. Deti prišiel navštíviť spolu s anjelikom. Spoločne si vy-

Riaditeľstvo ZŠ v Lábe oznamuje, že
zápis do 1. ročníka na šk. rok 2024/2025
 (deti nar. od 1.9.2017 - 31.8.2018)
 pripravujeme vo forme elektronického
 prihlásenia od
1.4.2024 do 11.4.2024
 a neskôr aj prezenčného prihlásenia v
 budove ZŠ Láb dňa
12.4.2024.

Všetky informácie ohľadom zápisu
 budú včas zverejnené na
 našej webovej a
 FB stránke školy.

počuli pekné básničky od našich škôľkarov, obdarili ich sladkými balíčkami a tento rok nechýbala ani mikulášska diskotéka.

Nasledujúcu decembrovú ne-
 delu sme s deťmi z tried Motý-
 likov a Včielok prišli potešiť aj
 Mikuláša v obci. Za kultúrne pás-
 mo básní a piesní sa im Mikuláš
 s jeho anjelskou družinou odme-
 nil sladkosťami.

No a aké je to napiecť si sladké
 koláčiky priamo vo výrobe, sa pre-
 svedčili tento raz naši najmladší.
 Aj Lienky a Žabky si vyskúšali
 vianočné pečenie v Gama pekár-
 ni v Plaveckom Štvrtku. Veľké
 poďakovanie patrí trpezlivému
 personálu a pani Penciakovej,
 ktorá s ochotným prístupom na-
 šim malým pekárom pomáhala.

Prvý zimný mesiac praje aj
 dobrým skutkom. S o to väčšou
 radosťou sme sa zapojili do pro-
 jektu Olejko chráni prírodu.
 Prostredníctvom projektu deti

vedieme k ochrane prírody, za-
 bráneniu znečisťovania, k prin-
 cipom recyklácie a ďalšieho vyu-
 žovania odpadu v podobe použi-
 tého kuchynského oleja. V areáli
 MŠ máme umiestnený oranžový
 kontajner na jeho zber. Odme-
 nou pre deti okrem osvetu bude
 aj losovanie o zaujímavé výhry.

Adventný čas sme si minulý
 rok spestrili Farebným týždňom.
 Deti i pani učiteľky prišli do ma-
 terskej školy každý deň v inej
 farbe oblečenia. Dopriali sme si
 tak veselé predvianočné dni plné
 radosti.

Keď sa pečú medovníčky v na-
 šej škôlke, vieme, že sa blížila Via-
 noce. A na tie sa treba vzorne
 pripraviť. Vďaka Medovníkovu
 v MŠ to aj tento rok u nás krásne
 rozvonjávalo. Vo všetkých trie-
 dach sa štedro vypekalo a detičky
 si tak precvičili kulinárske zruč-
 nosti.

Ani sme sa nenazdali a via-

nočnými dobrotami sme si zapl-
 nili sviatočný stôl. V ten deň sme
 v škôlke tajomne čakali na prí-
 chod Ježiška. Porozprávali sme sa
 o vianočných tradíciách, prichys-
 tali si slávnostnú hostinu a sta-
 li sme sa súčasťou Vianočného
 príbehu. Príbehu spojeného s lás-
 kou, ktorú priniesol Ježiško. A ako
 každý rok, neprišiel naprázdno.
 Detičky si, vďaka SRRŽ-RZ pri
 MŠ Láb, našli pod stromčekom
 veľa pekných darčiekov a prekvap-
 ení.

Na ďalší deň dostali naši škôl-
 kari ďalší darček v podobe Di-
 vadla Žihadla so zimným pred-
 stavením Snehuliackovci. Veselú
 rozprávku o snehuliackej rodine
 plnú spevu, snehu, šantenia a ne-
 hy si deti vychutnali v podaní
 skvelého pána Zeteka.

Po zimných prázdninách sme
 sa oddýchnutí opäť zišli v januári
 2024. Milým prekvapením bolo
 poďakovanie a ocenenie našej
 materskej školy v rámci 6. roční-
 ka celoslovenskej výzvy Kolko
 lásky sa zmestí do krabice od to-
 pánok. Veľmi radi sme boli sú-
 časťou zbierky aj v roku 2023
 a mohli sme tak, vďaka našim de-
 ťom a ich rodičom, prispieť k ra-
 dosti seniorov po celom Slove-
 nsku.

Radosť detí z pohybu sme zase
 podporili prostredníctvom týž-
 dňového kurzu Korčulkovo. Deti
 z predškolských tried sa na ľado-
 vej ploche v Zohore oboznámili
 so správnou technikou korčuľo-
 vania pod vedením inštruktorov.

Zapojili sme sa tiež do pro-
 gramu Dental Alarm MINI. Ide
 o osvetový program ako deti na-
 učiť čistiť si zúbky správne, pra-

videlne a s radosťou. Deti sa zú-
 častnili štyroch teoreticko-prak-
 tických školení, ktorých témy
 boli zamerané na hygienu, ana-
 tómiiu, kazovedu a výživu s bo-
 nusom hodnotných dentálnych
 balíčkov. Program bol ukončený
 detským certifikátom.

Keďže kultúry nikdy nie je
 dosť, potešili sme sa koncom me-
 siaca zábavnou inscenáciou o de-
 tektívovi Otovi Zabó v podaní
 Divadla Spozvoza.

Kultivovaný prejav v úlohe
 spievajúceho ako aj pozorného
 poslucháča si deti formovali už
 v našej tradičnej a mimoriad-
 ne obľúbenej súťaži Spieva celá
 škôlka. Naši škôlkari sa pod vede-
 ním svojich rodičov naučili pek-
 né piesne a prezentovali ich pred
 svojimi kamarátmi v triede.

Spev, tentokrát vtáčí, nám isto
 bude jarnou odmenou za to, že
 sme sa v zime o vtáčiky svedo-
 mito starali. Deti si pod vede-
 ním pani učiteľiek vyrábali jedlé
 ozdoby, aby ich spoločne rozve-
 šali na konáre stromov.

Okrem edukačných aktivít sa
 nevyhýbame ani zábave. Fašiang-
 y sme oslávili ako sa patrí –
 chutnými šiškami i hudobným
 programom s našou kamarátkou
 Miou. Spoločný Rozprávkový
 karneval roztancoval všetkých.
 Bolo nám príjemne a veselo.

V rovnakej nálade sa už teraz
 tešíme na ďalšie akcie, ktoré nás
 v škôlke čakajú. Radi sa o ne po-
 delíme už v ďalšom vydaní obec-
 ných novín.

Janette Števáková
 a Mgr. Dagmar Blažicková,
 MŠ Láb

1. polrok školského roku 2023/2024 v Základnej škole v Lábe

Nový školský rok 2023/2024 začalo v našej škole 242 žiakov, 121 dievčat a ten istý počet chlapcov. Sme prekvapení ako sme sa tam vôbec pomestili. Doplnili sme žiakov v jednotlivých triedach na maximálny počet, čo znamenalo delenie tried pri výučbe niektorých predmetov. Problém je stále v hľadaní voľných tried. Všetci sme sa obrnili trpezlivosťou, s nádejou a s napätím sme očakávali výsledok výberového konania na prístavbu školskej jedálne a nových tried. Druhý januárový týždeň prišla tá najúžasnejšia správa, dostali sme peniaze a ide sa stavať! Konečne po dvoch rokoch priprav a papierovania! Vieme, že nás čakajú minimálne ďalšie dva roky, než bude stavba postavená. V tých najsmelších scénároch veríme, že 1. september 2025 začneme už s novými triedami a prvýkrát budeme obdovať v novej školskej jedálni.

Život v škole však neutícha, pokračuje ďalej, deti trávajú svoj čas aj v skvelom školskom klube pod vedením svojich vychovávateľiek.

S novým školským rokom prišli do školského klubu deti aj malí prváčikovia. Všetko bolo pre nich nové, a preto sa museli oboznámiť s priestormi školského klubu. Nástup detí do školy sa často porovnáva s nástupom dospelého človeka do prvého zamestnania. Školské prostredie je pre nich nové a neznáme, nevie, aké správanie a povinnosti sa od nich očakávajú, aby boli dospelí s nimi

spokojní. Do ich života vstupujú nové osoby – triedna učiteľka, vychovávateľka, spolužiáci, vedenie školy či ďalší učelia. Zrazu nemôžu robiť to, čo ich napadne. Musia viac poslúchať, ovládať sa, sústrediť sa, prispôbovať sa a na mnoho vecí si zvyknúť. Preto sme spolu prebrali pravidlá bezpečného školského klubu detí. V rámci zdravotnej výchovy sme oboznámili deti s bezpečnosťou pri hrách a športoch, ktoré si zopakovali aj druháci a tretiaci. Naš školský klub ma tri oddelenia. V každom oddelení máme 26 detí. Prváčikov sme oboznámili, že do školskej jedálne chodíme mimo školy a za každého počasia. Snažíme sa byť v septembri a aj v októbri čo najviac na školskom dvore, kde sa hrajú pohybové hry. Deti najčastejšie hrajú futbal, slepú babu, hodinára, skáču cez gumu, disk-golf, každý deň skrášľovali chodníky novými kresbami...

Pestrofarebná jeseň dáva veľa možností k tvorbeniu a rozhovoru. Veľa vyrábame a tvoríme. Keď napadali gaštany vyrobili sme si sovičky aj hru z gaštanov. V októbri sme si pripomenuli našich starých rodičov ako každý rok sme im pripravili rôzne darčeky. Dotvorili sme si výzdobu chodieb tekvičkami, pavúčikmi, pavučinami, neskôr strašidielkami. V novembri a decembri sme pomaly začali tvoriť zimnú výzdobu školy. Vyrábali sme Mikulášov, snehuliakov, perníkové ozdoby na stromček, anjelíkov, škriatkov, čiapky, sadrové odliat-

ky, vianočné pozdravy. Spolu sme ozdobili aj vianočný stromček, ktorý nám skrášil chodbu. Deti boli veľmi šikovné, pomáhali laminovať, vystrihovať, pripravovali výzdobu na okná školy. V rámci školského klubu sme sa zapojili do krásnej akcie **Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok**. Ak je veľmi zlé počasie a je čas, tak si deti v školskom klube radi tvoria z gumičiek náramky alebo obrázky zo zažehlovacích korálikov. Chlapci majú najradšej sta-

vebnicu Kapla a Lego, z ktorých si vytvárajú rôzne stavby. Majú veľkú fantáziu a postavajú veľkolepé stavby. Dievčatá sa radi hrajú s Barbie, domčekmi a zvieratkami od Littlest Pet Shop. Spolu sa hrajú aj na obchod. V januári sme vyrábali nákrčníky, ktoré si deti vyrobili samostatne za pomoci vychovávateľky.

Zapájame sa do množstva súťaží

Základná škola si aj v tomto školskom roku 2023/2024 udr-

žiava vysoký štandard vzdelávania a aktívne sa zapája do rôznych predmetových olympiád a súťaží. Prvý polrok bol v znamení školských kôl a úspešní riešitelia s hrdosťou reprezentujú školu v ďalších kolách.

1. Slovenský jazyk a literatúra

Ziaci preukázali svoje jazykové a literárne schopnosti v školskom kole, pripravení reprezentovať školu na ďalších úrovniach.

2. Anglický jazyk:

Účast v školskom kole anglickej olympiády ukazuje záujem žiakov o cudzie jazyky a ich schopnosť aplikovať ich v praxi.

3. Biológia a Geografia

Študenti preukázali svoje vedomosti z biológie a geografie, čím posunuli hranice svojho poznania.

4. Matematická Pytagoriáda

Úspech deviatich šikovných riešiteľov, ktorí postupujú do okresného kola, svedčí o výbornej matematickej príprave na škole.

5. Matematická Olympiáda

Ziaci 5.–9. ročníka preukazujú svoju matematickú zručnosť riešením náročných úloh.

Súťaže Všetkovedko a iBobor ukazujú na digitálnu gramotnosť študentov.

Športové úspechy

Futbal – účasť v projekte **Dajme Spolu Gól** podporuje popularizáciu futbalu u prvákov.

Atletický test TSV

Študenti 6.–9. ročníka sú pravidelne testovaní, ich výsledky sú súčasťou projektu Olympijský odznak všestrannosti.

McDonald's Cup

Úspešný postup do okresného kola v legendárnej futbalovej súťaži pre žiakov 1.–4. ročníka.

Vybíjaná

3. miesto v okresnom kole vybíjanej pre žiačky 5.–7. ročníka.

Moduly

Už druhý rok sa zúčastňujeme projektu Moduly, ktorý rozvíja

najmä telesnú zdatnosť našich detí.

Kultúrne a vzdelávacie súťaže

Šach – účasť na školských majstrovstvách okresu Malacky v zrychlenom šachu.

Náboj Junior – naši žiaci na medzinárodnej matematicko-fyzikálnej súťaži v Bratislave dokázali výbornú pripravenosť.

Hovorme o Jedle – triednymi aktivitami sme sa zapojili do 11. ročníka súťaže a skončili na krásnom 10. mieste v celkovom počte 158 zúčastnených škôl.

Projekt Podpora pomáhajúcich profesií 3 – POP 3

Vďaka tomuto projektu sme získali financie na vytvorenie školského podporného tímu – dve pedagogické asistentky, sa pridali

cieľom, ako aj to, že využívanie digitálnych technológií má zmysel tam, kde je to v prospech rozvoja žiaka.

Pedagogické asistentky

Keďže v našej škole chceme vytvoriť príjemné a pohodlné prostredie, v ktorom sa aj žiaci so špeciálno-vzdelávacími potrebami môžu pri vzdelávaní cítiť rovnocenne s ostatnými žiakmi, využívame v súčasnosti pomoc troch asistentiek, ktoré pracujú zatiaľ s desiatimi žiakmi, ktorí v súčasnosti majú právo na prideleného asistenta. Ich práca sa za prvý polrok stala neoddeliteľnou súčasťou našej školy. Zohrávajú dôležitú úlohu pri vyučovacom procese. Na hodinách spolu s učiteľom vytvárajú prostredie s individuálnym prístupom k žiakom. Vďaka

k jednej, ktorá už na našej škole bola, a vytvorili sme podmienky pre školského digitálneho koordinátora.

MŠVVaŠ SR zaviedlo pozíciu školský digitálny koordinátor ako špecialistu vo výchove a vzdelávaní, aby sa stali inovačnou silou v školách, kde budú realizovať digitálnu transformáciu školy aj vzdelávaním svojich kolegov. Školský digitálny koordinátor rozumie znakom digitálnej školy, má prehľad o dostupných digitálnych technológiách pre vzdelávanie v rôznych predmetoch a na rôznych stupňoch vzdelávania. Poskytuje tak kvalifikovanú odbornú aj metodickú podporu vedeniu školy aj jednotlivým učiteľom pri výbere vhodných nástrojov a didaktických postupov. Skúsenosť však potvrdila, že žiadne technológie nedokážu a nemôžu nahradiť ľudsky a odborne rozvinutého učiteľa. Preto treba zdôrazniť, že digitálna transformácia vzdelávania je prostriedkom, nie

práci asistentiek si mnoho žiakov viditeľne zlepšilo svoj prospech aj správanie na hodinách, posilnili svoje sebadomie, lepšie chápu preberané učivo a vedľa rýchlejšie reagovať na hodinách. Rovnako sa aj lepšie začleňujú do kolektívu v triedach, čo im dodáva sebaistotu na splnenie ďalších povinností. Sme preto veľmi radi, že už aj naša škola takto dokáže vytvoriť prostredie pre všetky deti a nastaviť všetkým deťom rovnakú štartovaciu čiaru do života. Preto dúfame, že tento projekt na našej škole pretrvá a počet pedagogických asistentov či asistentiek sa bude postupne zvyšovať. Aby naša škola v Lábe bola modernou školou s motivujúcim prostredím pre všetky deti aj pre také, ktoré by inak bez svojho znevýhodnenia možno boli výbornými žiakmi. A práve vďaka práci a snahe pedagogických asistentov sa nimi môžu stať.

Kolektív pracovníkov ZŠ Láb

Osídľovanie Vršku v zrkadle času [3]

Vršok ako „Lábska Atlantída”

V tejto časti popisujem VRŠOK v období od roku 1941 do 1947.

Historicky, politicky ako aj spoločensky to bolo obdobie veľmi zložité a aj tragické. Vypukla druhá svetová vojna, vznikla Slovenská republika – Slovenský štát, ktorá zanikla ako taká s koncom vojny a vznikla druhá Československá republika. V roku 1946 boli slobodné voľby, v ktorých zvíťazila demokracia. Ale krátko na to vo februári roku 1948 uskutočnili komunistické sily násilný prevrat.

Pravá strana cesty na Vršok smerom na Jakubov

Vršok začína od mosta nad potokom. Prvý dom vpravo smerom na Jakubov bol dom rodiny Adamovičovej. [1] Vedľa ich domu bola malá záhrada a malá cestička do polí za ich domom. V tejto priehlube bola a je umiestnená prípojka vysokého napätia k transformátoru. V tom období to bol jediný prívod elektrického prúdu do Lábu.

Zároveň pri transformátore začínali Drahý

Na začiatku Drah vľavo boli štyri domy: 2x Chmela [28, 29] Drahos [30], a Binder [31]. Posledný dom na Drahách vľavo bol dom rodiny Kolandrovej [32] a posledný dom vpravo patrila rodine Nemcovej [33]. V jej humne bol už veľký Písnik [19].

Vráťme sa k popisu cesty na Vršok. Po prvej strane až po dom rodiny Švarbovej [7] bol areál stodôl. Stodoly mali steny z ťažkých drevených trámov a strechy boli slamené. Slamených stodôl bolo šesť. Prvá bola pre mňa neznámeho vlastníka [2]. Vlastníci ďalších boli: Michal Hrebeň [3], Ján Hrebeň [4], Sirota z Rádku [5], Chmela [5a]. Stodola patriaca Jánošíkovi [6] bola obdieleč, ale strechu mala už zo škridly. Vlastníkmi stodôl boli sedliaci, ktorí bývali v strede dediny, väčšinou na Rádku, kde nemali priestor na veľké stodoly. Pred stodolou Michala Hrebeňa [3] bolo umiestnené technické zariadenie tzv. gepeľ. Bol to veľký liatinový bubon vo vnútri opatrený ozubením a cez pastorok bol prevod do rýchla. Pomocou hriadeľov a remenic boli poháňané rôzne stroje pre mlátenie obilia, resp. jeho čistenie. Zvonka bolo na bubon pripevnené oje, do ktorého bol zapriahnutý kôň, resp.

pár koní, ktoré chodili neustále dokola a tak poháňali gepeľ.

Nad stodolami boli pivnice situované do svahu

Pamätám si, že v areáli pivníc mal pivnicu aj muzikant pán Chrupka, ktorý na svadbách hrával na harmonike. Pred pivnicou vedľa domu Švarbu [7] sa stal po vojne úraz, keď jednému z bratov Klímocov v ruke vybuchla rozbuška. O tejto príhode som písal v článku o nemeckom muničnom sklade v Lábe pred niekoľkými rokmi.

Pri dome Švarbu bola cestička vedúca do polí smerom dole k potoku. Naproti jeho domu bola spojovacia cestička z Vršku na Drahý.

Od domu Švarbu až po dom Ondreja Zálesňáka [9] bolo cirkevné (farské) pole [8]. Niektorí farári ho sami neobrábali a preto ho dali obrábať „formou arendy”. V období o ktorom píšem, pôsobil v Lábe pán farár Orságh, ktorý osobne obrábal pole. Samozrejme, pri väčších prácach mu vypomáhali buď niektorí farári, ako aj „tovarichári”. Mal aj pár pekných koníkov. Keď išiel s prázdnyim vozom na pole, často stál na voze, držal v rukách opraty a kone hnal bičom po ceste trapom a voz len tak hrkotal.

Počas vojny nemecká vrtná spoločnosť na farskom poli [8] postavila prieskumnú vrtnú vežu s cieľom zistiť prítomnosť nafty, resp. plynu v tomto priestore. Časť týchto pracovníkov bola ubytovaná v našom susedstve v areáli pily pána Juricu [15], v malom domčeku, hneď pri vchode (podrobnejšie o tom budem písať v ďalšom článku o samotnej pily).

Vojnové udalosti zapríčinili, že tento prieskum nebol dokončený. Povoľňový prieskum však

uvedené skutočnosti potvrdil. Doteraz sa v priestore medzi Lábo a Plaveckým Štvrtkom nachádza vo vyťažných podzemných priestoroch najväčší slovenský podzemný zásobník plynu. Tento má veľký, strategický a medzinárodný význam.

Pri dome Ondreja Zálesňáka [9] bola cestička, ktorá končila v Bahnách u veľkej lúky, cez ktorú viedol k potoku Oliva už len chodník. Týmto chodníkom sme sa my, Vrškané, chodili v lete večer do potoka umývať a kúpať, často aj celé rodiny.

V tomto priestore bola v potoku totiž „hubočina” vhodná pre kúpanie a umývanie sa.

Vedľa domu Zálesňáka [9] bola záhrada, skôr sad, rodiny Kafkovej [10], ktorá bývala dolu v dedine (dcéra Štefka bola moja spolužiačka). Potom nasledoval dom Jána Čermáka [11]. Neskôršie počas prechodu frontu boli obidva tieto domy zasiahnuté ruskými delostreleckými granátmi. Na povale domu Ondreja Zálesňáka si totiž nemeckí vojaci urobili guľometné hniezdo, z ktorého mohli kontrolovať priestor až po Plavecký Štvrtok.

Medzi domom Čermáka [11] a našim spoločným domom Jána Sirota a starého otca Pavla Dániela [13], bol veľký vinohrad rodiny Šimkovičovej [12]. V strede vinohradu bol malý domček zo surových hlinených nepálených tehál, s prekrytím pre náradie. Vo vinohrade po celý rok pracovala sama stará pani Šimkovičová. Veľkej úrody však nemala a víno, čo dopestovala, pomaly v priebehu prác počas celého roka aj sama vypila.

Medzi našim domom a posledným domom rodiny Juricovej [15] sa nachádzal rozsiahly areál pily [14]. Pílu založili dvaja majitelia – môj starý otec Pavol Danihel a sused pán Alexander Jurica.

Ľavá strana cesty na Vršok smerom na Jakubov

Po ľavej strane cesty smerom na Vršok, od transformátora až po cestičku, či skôr široký chod-

ník, ktorá v minulosti tvorila prepojenie medzi Vrškom a Drahami, boli záhrady.

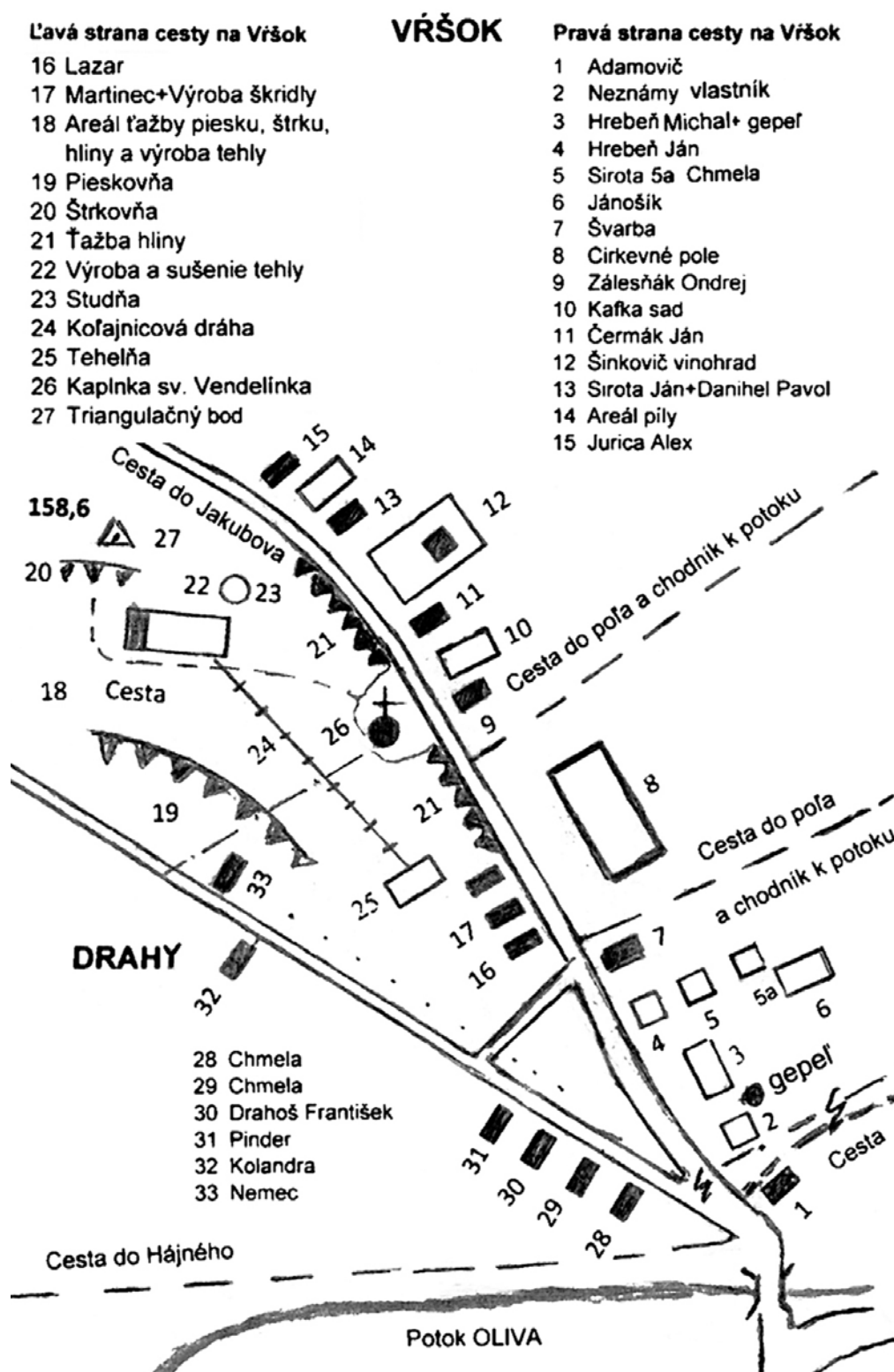
Po pravej strane cestičky, smerom na Drahý, bolo v svahu situovaných niekoľko pivníc. Jednu pivnicu vlastnil František Ort, bratranec môjho otca. Jeho synom bol Ing. Miloš Ort – vedec, učiteľ a pilot, o ktorom som písal v LN 3/2017. V súčasnosti táto ulička už neexistuje.

Nad touto uličkou smerom na Vršok sa nachádzali tri domy.

V prvom dome bývala rodina pána Lazara [16]. Ich syn Ján bol najprv pilotom u firmy Baťa a vozil kožu pre výrobu obuvi z Afriky a Argentíny. Počas vojny pôsobil v anglickom vojnovom letectve RAF. Toto letectvo, ktorého účastníkom bol občas aj spomínaný Ján, lietalo bombardovať mesto Viedeň, rafinériu Schwechat na jeho predmestí a naftové polia v okolí mestčka Kruty, v pohraničí so Slovenskom. Tieto letecké roje uskutočňovali tzv. kobercové bombardovanie. Po uskutočnení náletu nad Rakúskom, preleteli cez slovenskú hranicu a nad Lábo sa začali otáčať späť. Plný obrat ukončili až nad Malými Karpátami. Po ukončení obratu sa začali zrovnávať. Nad Lábo, už zrovnané, leteli opäť uskutočniť ďalší kobercový nálet nad Rakúsko opačným smerom. Počas týchto obrátov sa mnohé lietadlá zbavovali prázdnych palivových nádrží, ktoré väčšinou púšťali v extravilánoch, mimo obývaných oblastí. V lábskom chotári ich bolo nájdených niekoľko. Nádrže boli hliníkové a mali aerodynamický tvar, ako štíhla loďka. Niektorí mládenci odrezali vrchnú časť a tým si z nich vyrobili lodičku. Neskôr na vode však zistili, že lodičky neboli stabilné.

Po ukončení náletu do cca 1/2 hodiny začali na zem padať zväzky na tenko narezaného staniolu. My deti, sme čakali na tento okamih. Behali sme po poli a zbierali sme tieto „zázraky”. Lietadlá nimi rušili ich rádiové komunikácie, ktorých odpočúvanie uskutočňoval nepriateľ.

Zasiahnuté lietadlá, schopné letu, lietali nižšie a preventívne sa zbavovali bombovej munície. Jedna núdzovo pustená bomba spadla aj v Lábe, pod Vrškom, na Drahách pri stodole mimo dediny, ktorá stála pri ceste z Drah do polí. Dnes sú v tom

priestore budovy poľnohospodárskeho družstva.

Poznámka: Náš dom sa nachádza z druhej strany kopca pri ceste z Vrška smerom na Jakubov, cca 500 m od tejto stodoly.

Druhá takto zablúdená bomba spadla v Malackách a zabila lábskeho žiaka Tomáša, ktorý navštevoval v Malackách tzv. meštiansku školu.

Po vojne pilot Janko Lazar prišiel domov na návštevu svojich rodičov. Rozprával aj nám Vrškanom aj o vojnových udalostiach, ktoré opisujem v tomto článku. Občas bol aj ich priamym účastníkom a letel tiež počas náletov nad Lábom. Ja som sa tiež s ním osobne stretol a ako zberateľovi známok mi daroval niekoľko exotických poštových známok zo svojich ciest po svete.

Vo vedľajšom dome bývala rodina pána Martinca [17].

Pán Martinec ako jediný v Lábe, vyrábala cementovú škridlu. Stroj na výrobu tejto škridly si sám navrhol aj vyrobil. Je to naozaj obdivuhodná skutočnosť. Základná konštrukcia stroja bola zvarená z uholníkov uložená na podvozok so štyrmi kolieskami. To umožnilo umiestniť stroj čo najbližšie k surovinám, z ktorých vyrábala škridly. Tuhá konštrukcia

stroja vytvorila dobrý základ pre vrchné technologické zariadenie. Bol to kovový posúvateľný rám, vpravo-vľavo. V ráme boli okienka, ktoré unášali formy škridiel. V strede nad rámom bolo uložené zariadenie pre vyhladenie povrchu škridly.

Postup výroby bol nasledovný:

- do kovových škridlových foriem mimo stroja sa naložila kvalitná betónová zmes,
- dobre sa utlačila a zhruba sa zarovnala s výškou formy,
- rám sa vysunul a do okienok rámu sa uložili betónom naplnené formy,
- po spustení stroja rám posúval formy cez hladiace zariadenie.

V tomto zariadení sa v prvej etape povrch škridly dotlačil a uhladil. Pred výstupom zo zariadenia sa na povrch škridly vypustila vodou zriedená kvalitná betónová zmes, ktorá na povrchu škridly vytvorila akoby hladký smaltovaný povrch. To malo za následok, že táto riedka zmes zhora zatiekla do „porov“ utlačeného betónového povrchu škridly. Týmto procesom sa dosiahol hladký povrch škridly a dosiahla sa jej odolnosť voči dažďu. Táto operácia bola veľmi dôležitá, pretože hladký povrch škridly a kvalitná betónová zmes mali podstatný vplyv na kvalitu a jej trvanlivosť. Po vybratí foriem z rámu sa rám vrátil späť a bol pripravený na ďalší výrobný cyklus.

V ďalšom dome bývala rodina Smejová (bez čísla). Bol to zároveň posledný bytový dom na ľavej strane cesty smerom do Jakubova.

Areál ťažby piesku, štrku, hliny a výroby tehál [18]

Tento sa rozprestieral od domu rodiny Smejovej, okolo Kaplnky sv. Vendelína [26] až po najvyššiu kótu 158,6 m n. m., pred našim domom [13]. V minulosti to bol triangulačný bod [27] vo forme drevenej trojnohej vežičky, ktorú v súčasnosti predstavuje betónový vstup do vodovodného zásobníka pre maštale. Na Drahych bol areál ohraničený cestou vedúcou cez Drahy.

Podrobný popis areálu ťažby piesku, štrku, hliny, a výroby tehál bude v samostatnom článku.

Ing. Vojtech Sirota

Príďte osláviť náš Krojovaný deň

Dňa 8. júna 2024 sa v našej obci uskutoční 10. jubilejný ročník kultúrneho podujatia s názvom Krojovaný deň.

Ide o výnimočný deň plný farieb, hudby a tradičného odevu. Je to príležitosť na oslavu nášho dedičstva a kultúrnych koreňov. Pre mnohých z nás predstavuje spojenie s našou minulosťou a hrdosť na to, kde sme sa narodili.

V tento výnimočný deň sa mnohí z nás odejú do tradičného kroja zdobeného symbolmi, ktoré odrážajú miestnu kultúru a históriu. Keď sa obliekame do týchto krojov, cítime sa spojení s našimi predkami a súčasne prejavujeme úctu k našej kultúrnej identite.

Srdečne vás pozývame osláviť Krojovaný deň v obecnom parku.

Príďte sa zúčastniť sprievodu a folklórnych tancov za sprievodu ľudovej hudby. Pripravený je bohatý program. Zároveň radi privítame občanov, pre ktorých bude príležitosť počas kultúrnej ak-

cie prezentovať svoje domáce výrobky. Pre bližšie informácie kontaktujte pani Janu Zalesňákovú (kvetinárstvo Agrokvet) Rádek 266, Láb.

Mgr. Mária Petříková

**Akciu finančne podporuje
Fond na podporu umenia.**

U. fond na podporu umenia

Šišky, fánky, boží miosci, gule... gule?

Dobre známe sladkosti, pripravované v časoch všeobecného veselí, známeho tiež pod názvom *fašang*. Zoradené sú podľa toho ako ich poznáme, ako často ich jeme, ako práčne či jednoducho ich vieme pripraviť. Pričom v nadpise je malý chyták. Fánky a „boží miosci“ sú dva názvy pre jeden druh obradného sladkého pečiva. A gule sú v podstate

tiež fánky, len riadne pospletané a smažené v zvláštnom kuchynskom nástroji. Bez neho je príprava oveľa komplikovanejšia. Jeho tvar vidno na priloženej fotografii.

Možno sme vám práve teraz objasnili účel záhadných dvoch deravých spojených naberačiek, s dlhým držadlom, ktoré odpočívajú v temných kútoch kuchýň

a komôr. Šikovnejší z nás by prípravu zvládli aj v naberačke, ale len originál nám zaručí presný tvar smaženej dobroty.

Čo majú tieto pochúťky spoločné? Čas prípravy – cez už spomínaný *fašang*. To je obdobie pred pôstom, ktorý končí na Veľkú noc. Okrem veselí to bol aj čas hostín, zabíjačkových špeciálov a riadne kalorických maškrt.

Šišky si dnes vieme dožičiť kedy chceme, je to bežné sladké pečivo. S fánkami sa ale stretáme prevažne len v období fašiangov. No a smažené gule? Treba mať o nich vedomosť – recept vám prezradíme – a špeciálny nástroj na ich vyprážanie.

Recept je nasledovný:

5 žĺtkov, 1 celé vajce, trochu soli, 1 čl sódy bikarbóny, 3 lyžice rumu, 1 lyžica práškoveho cukru, 4 lyžice kyslej smotany, 400 g hladkej múky.

Všetko spracujeme do hladkého nelepivého cesta, ktoré rozdělíme na šesť častí. Každú časť vyvalkáme do kruhu. Kruh prekrojíme na štvrtiny.

Teraz nasledujú zručnosti a skúsenosti – do každej štvrtiny spravíme nožom zárezy, asi tak centimeter od seba. Zárezy nesmú narušiť okraje, čiže ich skončíme tak centimeter od okraja. Vzniknuté pásiky zmotáme do tvaru gule, vložíme do pripraveného špeciálneho nástroja a smažíme, najlepšie vo vysokom hrncu, v rozpálenej bravčovej masti do zlatista. Hotovú dobrotu ešte horúcu posypeme mletým cukrom.

Dobrá chuť!